

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petil a 2.— Din. do 100 vrt 2.50 Din. večji inzerati petil vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.
Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din., za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Vukičevićeva vlada demisionirala

Seje Narodne skupščine ogojene za nedoločen čas
Popoldne se prično konsultacije na dvoru. — Prvi bo pozvan v
avdienco predsednik Narodne skupščine. — Mandat za sesto-
vo nove vlade dobi baje dr. Marinković

Beograd, 8. februarja. Po predhodnih konferencah z radikalnimi in demokratskimi ministri je g. Vukičević danes ob tri četrti na 11. odšel v dvor ter podal kralju demisijo vlade. Njegova avdienca je trajala poludruge uro. Z dvora se je takoj vrnil v ministrsko predsedstvo, kjer so bili zbrani radikalni ministri. Takoj nato je poslal predsedniku Narodne skupščine sledeče pismo:

Čast mi je, obvestiti vas, da sem danes podal Nj. Vel. kralju ostavko celokupne vlade ter vas prosim, da o tem obvestite Narodno skupščino.

Radikalni ministri so bili ves popoldne zbrani v vladnem predsedstvu, kjer so se vršile konference in posveto- vanja. G. dr. Korošec je ves popoldne bil pri ministrskem predsedniku in na- peto čakal poročila o nadaljnjem razvoju dogodkov. Demokratski ministri so bili zbrani v kabinetu zunanjega ministra. Dr. Marinković ni prišel v ministrstvo, ker je bolan.

Konsultacije bodo pričele bržkone danes popoldne. Pričakuje se, da bo prvi pozvan v dvor predsednik Narodne skupščine, da nasvetuje kroni, komu

naj se poveri mandat za sestavo nove vlade. G. Vukičević je takoj po obvestilu ministrskega predsednika zapustil vladno predsedstvo ter odšel domov. Delo v ministrstvih je mahoma zastalo.

Glede sestave nove vlade so razširjene najrazličnejše verzije. Tako se je danes z vsjo gotovostjo zadrževalo da bo prvi dobil mandat za sestavo kon- centracijske vlade zunanji minister dr. Marinković, ter da se že v tem smislu sondira teren pri vseh v poštev prihajajočih skupinah. Vsi klubi so za danes popoldne sklicali svoje seje.

Tudi današnja seja Narodne skup- ščine je potekla v pričakovanju demisi- je vlade. Seja je bila zgolj formalnega značaja. Po prejetju zakona o Narodnem priznanju pokojnemu Velimirju Preliču, ki je padel kot žrtev atentata v Skoplju, je predsednik skupščine odre- dil odmor ki je trajal vse do 12. 15. Med tem je prejel pismo g. Vukičevića, na kar je takoj zopet otvoril sejo in spo- ročil skupščini, da je vlada podala o- stavko ter zaključil sejo s pripombo, da so seje skupščine odgojene za nedolo- čen čas.

Radić odločno odklanja intrige proti KDK

Jaena izjava na današnji seji kluba KDK. — Radiću obetajo vse
mogoče, ako stopi v vlado

— Beograd, 8. februarja. Z ozirom na včerajšnji govor g. Stepana Radića na popoldanski seji Narodne skupščine, v katerem je kritiziral postopanje demo- kratov, ki so glasovali za davčni za- kon, so se danes v vladnih krogih upo- rno širile vesti, da je vstop radićevcev v Vukičevićevo vlado že zagotovljen in da je Kmečko - demokratska koalicija faktično že razpadla. Iz ožje okolice g. Vukičevića se je celo zadrževalo, da je g. Radić stavil kot glavni pogoj izstop muslimanov iz sedanjih vladnih koalicij, na kar da je g. Vukičević pristal.

Vse te intrige pa je g. Radić presekal z odločno izjavo na seji kluba Kmečko - demokratske koalicije, ki se je vršila danes popoldne. Podrobno je opisal vse intrige vladinovecev, ki gredo samo za tem, da bi razcepili KDK. Po-

vedal je tudi, da so mu nudili vse, kar- kolj bi zahteval ter da bi lahko vsak trenutek stopil v vlado.

«Toda mi se dobro zavedamo, da bi ostali v vladi samo pet minut, ker jim ni za naše sodelovanje, marveč samo za to, da nas razdvoje. Mi slej ko prej naj- odločneje odklanjamo vsako tako po- nudo in ostanemo zvesti programu ko- alicije, brez katerega ne stopimo v no- bene vlado in nobene, še tako laskave ponudbe nas ne bodo razcepile.»

G. Pribečević je po tem govoru gosp. Stepana Radića izjavil, da temu jasne- mu in nedvoumnemu stališču ki ga za- vzeva KDK v razpletu sedanjih vladnih krize, nima ničesar dodati. Poslanski klub KDK je soglasno in z odobravan- jem odobril to stališče.

Okrnitev zagrebske in ljubljanske univerze sklenjena?

Vse tri univerze naj tvorijo eno popolno. — Tri medicinske
fakultete so odveč. — Prosvetni minister vztraja na okrnitvi
zagrebske in ljubljanske univerze.

— Beograd, 8. februarja. Včeraj se je sestala pod predsedstvom prosvetne ministra komisija za redukcijo fakultet. Ljubljansko univerzo zastopajo v komisiji rektor dr. Nahtigal in profesorja gg. Dolen in dr. Zupančič. Sejo je otvoril prosvetni minister dr. Kumanudi z izjavo, da je treba ne samo iz pro- računskih, marveč tudi iz prosvetnih razlogov izvesti redukcijo posrednih fakultet. To naj se zgodi na ta način, da bodo vse tri univerze, to je beogradska, zagrebska in ljubljanska tvorile v celoti eno popolno univerzo. Nadprodukcijo akademsko izobraženih strokovnjakov je treba omejiti. Ostane naj samo ena teološka fakulteta, šumarska fakulteta v Zagrebu naj bi se razdelila tako, da bi ostal šumarski oddelek v Zagrebu, oddelek za poljedelstvo pa naj bi se prenesel v Beograd. Tri medicinske fakultete so popolnoma odveč in naj ostan- ne samo ena. Po teh smernicah naj ko- misija izdela svoje poročilo.

Prorektor beogradske univerze g. Pavle Popović je nato zahteval, da se vprašanje univerze reši izključno le po- tom univerzitetnega zakona ter naj prosvetni minister takoj umakne zlo- glasni člen 44. finančnega zakona. Dr. Kumanudi je to zahtevo odklonil, češ, da so vse take zahteve političnega zna-

čaja ter da se zlasti v Zagrebu in v Ljubljani vrši zgolj politična agitacija.

Nato so delegati posrednih univerz podali izjave ter izrazili mnenje, da za redukcijo fakultet ni nikakih proračun- skih niti prosvetnih razlogov. Opozar- jali so na slabe posledice tega početja in dokazovali, da bi se s pametnim go- spodarstvom lahko ohranile vse obstoje- ječe fakultete neokrnjene. Najodločnej- še pa so ugovarjali trditvam ministra, da so protesti proti ukinitvi fakultet zgolj političnega značaja, ker proti ukni- nitvi niso nastopile samo posredne po- litične stranke, marveč neštene kul- turne in gospodarske korporacije, ka- terim se nikakor ne more podtikati po- litičnih tendenc. Zlasti delegati zagreb- ske univerze so opozarjali ministra na to, da morajo smatrati zlasti prečanski kraji redukcijo fakultet za provokacijo, ki bo tem bolj odjeknila med narodom, če se bo to zgodilo v jubilejnim letu obstoja naše države. Minister dr. Ku- manudi je na vse to ponovil svojo iz- javo, da vztraja na predvideni reduk- ciji tako, da je komisija dobila vtis, da je redukcija fakultet na zagrebski in ljubljanski univerzi že sklenjena stvar in da je konsultiranje te komisije le for- malnega značaja.

Pod kakimi pogoji dobimo inozemsko posojilo

Zastaviti moramo tudi prometni davek, ki ga radi tega ne bo
mogoče več ukiniti

Angleške in ameriške banke nam dovoljujejo pod težkimi pogoji
trinajstmilijardno posojilo. — Podrobnosti pogojev vlada noče
objaviti.

— Beograd, 8. februarja. Včeraj popo- dne se je vrnil iz inozemstva finančni mi- nister dr. Bogdan Marković. Takoj po svo- jem prihodu je izjavil novinarjem, da so pogajanja za najete večje inozemskega posojila uspešno zaključena ter da je skle- njeno posojilo v znesku 50 milijonov funt- šterlingov, to je 13 milijard 700 milijonov Din. Včeraj je finančni minister poročal o uspehu svojih pogajanj z angleškimi in ameriški bančniški skupinami na seji mi- nistrskega sveta, na kar je bil sprejet v av- dienci na dvoru.

Danes popoldne je dr. Marković spre- jel novinarje ter jim podal daljšo izjavo o najetu inozemskega posojila. Uvodoma je potrdil včerajšnje vesti o višini posojila (13.7 milijarde Din) ter dostavil, da bo po- sojilo realizirano v obrokih po predlogih vlade. Posojilo je namenjeno v prvi vrsti za stabilizacijo valute ter za izvedbo javnih del kakor zgradbo železnice, popravilo in zgradbo novih cest, meliorizacijo zemljišč itd. Vlada je tekom zadnjih šestih mesecev sestavila obširen program. Po najetu tega posojila bodo izločene iz proračuna vse in- vesticije.

Z najetjem tega posojila je istočasno re- šeno tudi vprašanje Blairrovega posojila. Vsota, ki smo jo že sprejeli, se bo odtegnila od novega posojila, ostali del pogodbe z Blairovo skupino pa je s sklenitvijo tega posojila anuliran.

Kot garancije za to posojilo nudi drža- va vse one garancije, ki jih je prejela do- slej Blairova skupina t. j. čisti dohodek državnih monopolov, carin in del brutodo- hodka državnih železnic. Razum tega pa bo zastavljen za to posojilo dohodek iz davka na poslovni promet.

Emisijski kurz bo določen za vsako tranžo posebej. Amortizacija se bo vršila šestmesečno potom odkupa obligacij. Po- godba je obvezna za banke takol, da drža- vo pa, ko jo čbri ministrski svet. Na opom- bo vašega dopisnika, da mora posojilo o- dobriti Narodna skupščina. Je finančni mi- nister izjavil, da se bo to zgodilo naknadno.

Podrobno ti glede obrestne mere in dru- gih pogojev finančni minister ni hotel iz- dati, češ da gornje informacije za javnost zaenkrat zadostujejo. Provizija je dogovor- jena za angleške banke po 4%, za ame- riške banke pa po 5.25% od emisijskega kurza.

Poklonitev deputacij ge. Franji Tavčarjevi

Ljubljanski pevci so snoči priredili slavljenki podoknico. — Da-
nes popoldne so se ji poklonile na domu številne deputacije iz
cele Slovenije.

Proslava 60letnice ge. Franje Tavčarjeve se je pričela snoči s podoknico, ki so jo pri- redili ljubljanski pevci ljubljanske župe Ju- goslovenske pevke zveze pod spretnim vo- dstvom predsednika g. Z. Prelova pred sla- venkinim domom na Bregu. Na Bregu se je zbrala velika množica meščanstva, ki je slavjenko navdušeno pozdravljala. Podok- nico so peli moški zbori vseh ljubljanskih pevskih društev in zborov, nad 120 po šte- vilu. Zapeli so Adamčičev »Zdravico«, Ipav- čev »Domovini« (solisti Završan bariton in Pelan, toner) ter Hajdrihovo »Morje adri- jansko«. Deputacija pevskih zborov pod vo- dstvom predsednika Zveze g. Prelova ter ogornikov gg. Peruzzi in Škalarja je od- šla po drugi pesmi v stanovanje ljubantke in ji čestitala v imenu ljubljanskih pevcev. Jubilantka se je vidno gnila iskreno za- hvalila rekoč, da ji je bila slovenska pesem že od zgodnje mladosti v veseljih in težkih dneh najlepša spremljevalka.

Danes ob 11. popoldne je dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva sprejela številne deputacije vseh kulturnih in drugih organizacij iz vse Slo- venije, ki so se ji poklonile ob priliki njene 60- letnice.

Med prvimi čestitki so bili g. veliki župan dr. V. D. Puc s ljubljanske oblasti, župan dr. Dinko Puc s podžupanom g. Turkom in ma- gistratnim direktorjem dr. Z. R. in kom. za me- sto občino ljubljansko. Izmed inozemskih zastop- nikov so ji čestitali: francoski konzul g. Ri- chard, češki konzul dr. Resl in danski častni konzul g. Knez.

Sledile so čestitke deputacije Ciril Metodove družbe, Društva slovenskih književnikov, Na- rodne gledališča, Zveze trgovcev in trgovske- ga društva »Merkur«, Zveze trgovskih gremijev, Pevskega odbora trgovskega društva Merkur, kapelnik dr. Cerin in čestital za dravsko divizi- sko muziko, Jadranske Straže, TKD Atene, Kola jugoslovenskih sester, Društva ljubiteljev polj- skega naroda, Sveta slušateljev ljubljanske uni- verzitete, dijaške kuhinje »Domovine«, tamburaške zbor »Čelo«, občastnega odbora Rdečega kri- ža, Jozefiške, Jugoslovenskega sokolskega save- za in Sokolske župe Ljubljana, deputacija Jugo- slovenske gasilske zveze, gospodarskih napred- nih društev za Sentjakovski okraj, krakovno- gasilski, kolizejski, šempeterski, prostovoljnega gasilnega društva s Podbrezja, Pevsko društvo Krakovo-Trnovo, Narodno-ženski Savez, Ruski kružok in Ruska Matica ter ljubljanski Ruski od- bor in ruski akademiki, Izobraževalno dru- štvo za dvorski okraj, osnovna šola na Grabnu, Splošno žensko društvo, Društvo učiteljc, dru- štvo Ženski pokret, Kolo jugoslovenskih sester iz Kranja, Maribora, Novega mesta in Ptuja, Francoski Institut in Jugoslovenska Matica, Ljub- ljanski klub in Avtoklub, Akademsko društvo »Slovenski Jug«, Klub Primorak, Dekliške vsza- jevališče »Mladika«, vse ženske podružnice Ciril Metodove družbe, ženski zbor Glasbene Matice, akademsko pevsko društvo »Radogoj«, JAD »Triglava«, Akademski klub »Njiva«, združeno gledaliških igralcev in ljubljanski Zvon, okrajne organizacije SDS, Centralno akademsko podpor-

no društvo, deputacija odbora za postavitev spo- mnika kralju Petru, pevsko društvo Moste, Sportni klub Ilirija, Odbor SHS žena za sročad, »Jutra«, »Slovenskega Naroda«, Vodnikove druž- be in Jugoslovenskega novinarskega združenja, Jugoslov českoslovske Lige, srednješolsko dru- štvo »Preporod«, mariborsko žensko društvo JNAD »Jadrano«, ASK Primorje, Zveza Slove- nskega lovskega društva itd. itd.

Posamezne deputacije so se ob čestitanju v lepih besedah spomnile velikega kulturnega delo- vanja ljubantke in ji izročile šopke cvetja in di- plome Med »živio«-klici se je Franja Tavčar- jeva gnila zahvaljevala povdarljajoč, da bo še nadalje po svojih močeh delovala v prid slove- nskega naroda.

Deputacije so se pri odhodu vpisale v pose- ben spominski album.

Zagrebske šole brez razsvet- ljave

— Zagreb, 8. februarja. Zagrebske šole ostanje še nadalje brez razsvetljave, ker prosvetno ministrstvo še do danes ni iz- plačalo dolžnih vsot. V ponedeljek je pro- svetni minister obvestil zagrebskega žu- pana, da pošlje načelnika svojega minist- rstva v svrhu pogajanj. Župan je nato od- govoril, da je prihod načelnika brezpred- meten, če ne prinese denarja. Na ponudbo ministrstva, da plača dolg v obrokih, je župan pristal na to, da plača ministrstvo takoj 600.000 Din ostanek pa do konca te- ga meseca. Ministrstvo na to sploh ni od- govorilo in tako izgleda, da svojega dolga sploh ne misli poravnati. Zagrebska občina vztraja na svojem sklepu in je do nadalj- nega ustavljena dobava plina in električ- nega toka vsem šolskim in drugim držav- nim zavodom.

RUSKI KOMUNISTI PROTI SOCIJALISTOM

— Moskva, 8. februarja. Jutri se sesta- ne izvršni odbor komunistične Internaci- onale, ki se bo bavi predvsem s položa- jem komunistov v Angliji in Franciji. Na- povedeje se ostra borba proti socializam. Izvršni odbor bo izdal francoskim in an- gleškim komunistom navodila, naj pri bo- dočih volitvah nastopijo samostojno in od- rečejo vsem socijalističnim frakcijam pod- poro.

STRAHOVIT VIHAR

— Pariz, 8. februarja. V Tunisu je raz- sajaj včeraj strahovit vihar, ki je povzro- čil ogromno škodo. Veter je bil tako silen, da je prevrnil dva vlaka, pri čemur je bilo mnogo potnikov ubitih in ranjenih

Beda ga je gnala v smrt

Samomor livarja Štravsca. —
Oporoka delavcem-tovarišem.

Danes jutraj se je po mestu razširila go- vorica, da se je nekdo zastrupil z lizolom, ker je prejel sodno odločbo stanovanja. Tragedija dotičnega pa se je dejansko razvi- jala pod pritiskom bede, malega zaslužka in težke bolezni. Stanovanjska odločba je le posredno še povečala duševno njegovo de- presijo tako, da je šel nesrečnež prostovolj- no v smrt.

Pri strojnih tovarnah in livarnah zaposle- ni livar, 38letni ljubljčan Josip Štravs je stanoval v pritličju hiše št. 10 na Aleksan- drovi cesti, kjer je imel kuhinjo in sobo. Živel je s svojo ženo Marijo in ni imel otrok. Na koroški fronti je bil težko ranjen in je postal invalid. Pri tovarnah je zaslu- pen kot livar, toda zadnji čas je prejel manjši zaslužek, postal je tudi zelo olčen- ter so nastale v družini neugodne razmere. Ko je v ponedeljek, 6. t. m. prejel sodno od- ločbo stanovanja, je postal čisto zmešan. Odpovedano mu je bilo, ker ni plačal na- jemnine. Odpovedi ni mogel prenesti. Vče- raj jutraj: se je hotel s plinom zastrupiti, a so ga k sreči žena Marija, hišnik Vrhovec in njegova žena rešili. Ves dan je bil besen in divji. Snoči je ostal sam v sobi. Ker je postal brutalen napram ženi, je ta odšla na obisk k hišniku Vrhovcu, ki stanuje v ne- posredni bližini v pritličju. Okoli 21.45 je za- čela žena težko hrcenje v močevem stano- vanju. S hišnikom so odšli v Štravsovo sta- novanje in so opazili, da leži Josip Štravs na tleh, zvijaje se v hudih bolečinah. Hiš- nik Vrhovec se je ozrl po sobi ter kmalu zapazil 200gramsko steklenico, ki je dišala po lizolu. Takoj mu je bilo jasno, da se je nesrečni livar zastrupil z lizolom. Skušali so ga dvigniti na posteljo žena Marija pa je pihnila h glavni pošti ter am o dogo- dku obvestila službojučega stražnika. Ta je nato v glavne pošte telefonično obvestil re- ševalno postajo, ki je Štravsca z rešilnim av- tom odpeljala v javno bolnico. Kljub takoi- šnji zdravniški pomoči na kirurškem o- delku je livar Štravs točno o polnoči umrl.

SLOVO OD ŽENE IN PRIJATELJEV.

Pokoju Štravs je zapustil tri pisma, ki jih je spisal v odsotnosti žene, in sicer eno na ženo, drugo na policijsko direkcijo in tretje na naslov svojih tovarišev-livarjev.

Pismo na ženo piavi med drugim: Ljuba moja mami! Ker se mi bolezen nikakor ne pušča, sem primoran, da na- redim temu konec. Sam uvidim, da ne de- lam prav, otupel bolezen sta vzrok, da ni- mam več take energije in se vedem grdo. Iz srca ti ljubim ... Oprosti mi, saj sem rešen.

V pismu daje navodila za pogreb in pro- viženo, naj se očitni pri g. Mayerju, da na- jemnina še ni bila poravnana.

Drugo, na policijsko direkcijo naslovlje- no pismo navaja kratko, da gre v smrt iz obupa radi dve leti trajajoče bolezni. Bil je vedno zvest Jugosloven in se je boril na Korošem.

V tretjem pismu, naslovljenem na tovari- še, pravi med drugim: Sojuzni živčaji! Jaz sem bil od mladosti socialist. Nisem bil nikdar proti delavcu, proti proletariatu. Ne pozabite na me. Naj ostane moja ideja vedno med vami, to je skupnost, edinstvo in bratstvo! Tako boste »napredovali. Ne pozabite na mojo ženo, ker tudi ona je bila zvesta priistiaša.

Lepa pisava in slog z nekaterimi maier- kostnimi napakami kaže, da je bil ne- srečni livar inteligenten in da je mnogo čil- tal. Njegovi znanci ga opisujejo kot mirnega in solidarnega tovariša, toda zadnji čas je nanj vplival alkohol. Tudi kot livar je bil dober kvalificiran.

Pogreb se ni določil.

ARETACIJA KOMUNISTOV

— Lvov, 8. februarja. Politična komi- sija je aretirala 15 Ukrajincev, ki so se udeležili nekega tajnega komunističnega zborovanja. Obtoženi bodo veleizdaje.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0-22.95, Berlin 13.57-13.60 (13.58), Budimpešta 0-9.95, Curih 1093.5-1096.5 (1095), Dunaj 8.0028 do 8.0328 (8.0178), London 276.95-277.75 (277.35), Newyork 56.78-56.98 (56.88), Pra- ga 168.3-169.1 (168.7), Pariz 0-223.7, Mi- lan 300-302 (301).

Efekt: Celjska 164-0, Ljubljanski kredita 135-135 (135), Strojne 0-70. Kre- ditni zavod 160-0, Večje 140-0, Ruše 265 do 280, Stavbna 56-0, Šešir 125-0.

Lesni trg: Tendencna mirna. Zaklju- čeni so bili 3 vagoni in sicer 1 vagon hra- stovih podnic, 43 mm, 2.60 m. frco. vag. me- ja po 1150 in vagona hmelovk, 6-9 m. frco. vag. namembna postaja po 5-6 Din za ko- mad.

Deželni pridelki: Tendencna za žito čvrsta. Zaključkov ni bilo. Cene so ostale nespremenjene.

ZAGREBSKA BORZA.

Deviza: Dunaj 801.78, Berlin 13.585, Milan 301.25, London 277.35, Newyork 56.88, Pariz 223.75, Praga 168.70, Curih 1095.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.1325, Dunaj 73.28, Berlin 124.03, Praga 15.41, Milan 27.50, Pa- riz 20.42, London 25.3275, Newyork 519.90.

Jutri se vrši žrebanje II. razreda.

Danes in jutri je zadnji dan prodaje srečk. — Na razpolago je samo še par srečk, zato jih bodo dobili oni, ki bodo prvi prišli. Zadruga hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Dnevne vesti.

— **Českoslovaško odlikovanje ge. Franje Tavčarjeve.** Predsednik českoslovaške republike Masaryk je odlikoval go. Franjo Tavčarjevo povodom njene 60letnice v znak priznanja zaslug na karitativnem, feminističnem in narodnem polju z redom Belega leva.

— **Odlikovanje ge. Franje Tavčarjeve.** Povodom 60letnice je odlikoval kralji častno dvorno damo in voditeljico slovenskega ženstva go. Franjo Tavčarjevo z redom Sv. Save III. stopnje.

— **Jubilje ge. Franje Tavčarjeve v srbski javnosti.** Tudi srbska javnost se pridružuje številnim čestitkam naše slavilnice. Beograjska »Politika« prinaša njeno sliko in obširen članek, v katerem omenja vse za slave Franje Tavčarjeve na kulturnem in humanitarnem polju. Tudi beograjsko žensko se udeležijo današnje proslave njenega jubileja. Narodni ženski savez pošlje na proslavo podpredsednico Milo Simić. Kolo srbskih sestara pokloni pri tej priliki 1000 Din za »Dečji dom Franje Tavčarjeve« ob morju.

— **Odlikovanje zaslužnih šolnikov.** Odlikovani so z redom Beleka Orla V. stopnje oblastni šolski nadzornik v Ljubljani Engelbert Gangl, z redom Sv. Save IV. stopnje ravnatelj mešanske šole v Celju Josip Brinar, oblastni šolski nadzornik v pokolu v Ljubljani Fortunat Lužar in oblastni šolski nadzornik v pokolu Franja Gaberšek.

— **Z naše univerze.** Za izrednega profesorja organsko - kemijske tehnologije je imenovan dosedajni docent dr. Salvislav Jenčič.

— **Promocija.** Promoviral je doktorjem vsega zdravilstva dne 3. t. m. na dunajski univerzi g. Vladimir Dolenc iz Stare Loke. Čestitamo!

— **Kulturna reminiscenca.** Danes 8. februarja je 79 let, odkar je leta 1849, umrl v Kranju naš veliki pesnik dr. France Prešeren. Včeraj dne 7. februarja pa je poteklo 128 let, odkar je bil rojen tiskar J. Blasnik, izdajatelj »Blasnikove Priloge«.

— **Novo ogromno posojilo** je izposloval finančni minister dr. Marković pri raznih angleških bankirjih. Posojilo znaša 13 milijard 880 milijonov Din. S tem se povečajo naši državni dolgi na 83.419.810.634.52 Din tako, da odpade na vsakega prebivalca Jugoslavije nad 5300 Din dolga. Vlada krogi vidijo v novem zunanjem posojilu velik uspeh. Nam se pa uspeh ne zdi tako velik. Vsaka pametna država skuša svoje dolgeve čim prej plačati, samo mi smo tako srečni, da delamo nove. Posledice te nespetne gospodarske politike bo čutilo ljudstvo samo, ker bo moralo plačevati v obliki obresti inozemskih kapitalistom visoke davke. In ko bomo tako zadolženi, da nam nihče več ne bo kreditiral, bo naša država predmet izžemanja od strani inozemskih kapitalistov, ki postanejo faktični gospodarji naše zemlje.

— **Zanimiva predavanja ruskega učnika.** V petek prispe v Beograd znani ruski zgodovinar, bivši profesor moskovske, zlati profesor Karlove univerze v Pragi, dr. Aleksander Kiz ev et er. Pri predavanju bo v nedeljo 12. t. m. in sicer »Slovansko filistvo in evrazijski«. Danes teden bo predaval prof. Kizev et er o »Posebnostih ruske zgodovine«, v petek 17. t. m. o »19. stoletju v zgodovini Rusije«, v nedeljo 19. t. m. o »Puškinu, Dostoevskem, Tolstolu in ruski duši«.

— **Prometna konferenca na Dunaju.** Na Dunaju se bo vršila konec februarja zadnja mednarodna konferenca za določitev novega mednarodnega voznega reda, ki stopi v veljavo 25. maja. Naše prometno ministrstvo je že določilo svoje delegate.

— **Potrebna ugotovitve.** Uprava ljubljanskega pododpora Udruženja rezervnih častnikov in bojevnikov nas prosi ugotoviti, da je izšel v našem listu včeraj članek o nezadovoljstvu med rezervnimi častniki radi nastopa glavne uprave proti Svetozarju Pribečeviću brez njene vednosti, kar je že itak razvidno iz uvoda. O nastopu glavne uprave se bo, kakor smo že včeraj omenili, razpravljalo na letošnji glavni skupščini Udruženja, ki je edina kompetentna, da odloči o postopanju glavne uprave. Pripominjamo pa, da so naše informacije o tej zadevi točne.

— **Danska pisateljica v Beogradu.** V ponedeljek je prispela v Beograd znamenita danska pisateljica Karin Mihalcs, ki se poglablja v svojih delih zlasti v detstvo in žensko duševnost.

— **Zanimanje Nemčije in Avstrije za Jadran.** Nemci se vedno bolj zanimajo za naša morskala letovišča. Dubrovačka plovnitva je organizirala obsežno propagando za poset naših krajev v Nemčiji in Avstriji. Izdala je nad 30.000 raznih prospektov in sklenila znatno znižati voznino na svojih parnikih, zlasti na progi Trst - Dubrovnik in nazaj. Po znanih tarifih bo stala vožnja v I. razredu na tej progi 191 lir. Po informacijah dubrovaškega tujsko - prometnega urada bo letošnji poset Jadrana iz Nemčije mnogo večji kakor je bil lani. Ker je zanimanje nemških turistov za naše primorske kraje vedno večje, je trgovsko ministrstvo naročilo našim zastopnikom v državah, kjer bivaljo Nemci, naj organizirajo čim večjo propagando in poskrbe, da bodo nemški turisti točno informirani o razmerah v naših letoviščih.

— **Protijavnim hišam.** Udruženje jugoslovenskih venerologov je predložilo mini-

strstvu narodnega zdravia spomelico, v kateri zahteva, da se javne hiše v naši državi čim prej zapro. Venerologi zahtevajo tudi, da se ukine sanitetna policija, ki se je v praksi zelo slabo izkazala.

— **Dohodki državnih železnic.** Po podatkih kontrole dohodkov generalne direkcije državnih železnic so znašali dohodki naših železnic v prvi polovici preteklega leta 1.087.489.439.77 Din.

— **Volitve delavskih zaupnikov.** Ker je ministrstvo za socialno politiko izdalo navodila za volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov, se bodo v bližnjih dneh v vseh podjetjih izvršile take volitve. Narodno strokovna zveza je vsem svojim podružnicam dala podrobna navodila, kako je pri volitvah nastopati, da dobijo tudi napredni delavci povsod svoje zaupnike. Ker pa v vseh krajih in podjetjih nima Narodno strokovna zveza svojih podružnic in ne zaupnikov, prosi tem potom napredno delavstvo, da se za informacije obrne na tajništvo Narodno strokovne zveze, Ljubljana, Selenburgova ulica 7-II, kjer bodo dobili podrobna navodila o volilnem postopku pri volitvah obratnih zaupnikov. Napredno delavstvo naj stremi za tem, da dobi v vsakem obratu svojega zaupnika. Tudi ostalo napredno javnost prosimo, naj posveti tem volitvam vso svojo pažnjo in opozori na važnost teh volitev vse naše delavce.

— **Krajevni odbor društva Rdečega križa v Kranju** ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 12. februarja 1928 ob pol 11. uri v uradni pisarni sreskega poglavarja v Kranju z običajnim dnevnim redom. Odbor vlijudno vabi vse članstvo k polnoštevilni udeležbi.

— **Smrtna kosa.** Danes je umrla v Ljubljani gđ. Marjana Zorc, nečakinja pok. dr. Tavčarja. Pokojna je bila znana in ugledna ljubljanske rodbine. Njen oče je imel svoj čas trgovino z moko in deželni pridelki na Karlovski cesti. Vzgojena strogo v narodnem duhu je bila pokojnica splošno priljubljena. Pogreb bo v petek ob 8. uri popoldne iz mrtnišnice državne bolnice. Blag ji spomin! Zalujotim naše iskreno sožalje!

— **Pri slučajih zastrupljenja,** ki nastanejo zaradi pokvarjenih živil, zaradi alkohola, nikotina, morfina, kakaina, je raba priložne grenčice »Franz-Josef« važen pripomoček. Zdravniške strokovne knjige navajajo, da pri zastrupljenju s svinčeno vodo »Franz-Josef« hitro odstrani najbolj tovrstno zastrupitev, ki je glavni povod mučnih napadov kolike. 26T

Iz Ljubljane

— **80. obletnica uglednega ljubljanskega meščana.** Jutri praznuje 80letnico svojega rojstva ugledni ljubljanski meščan, krojaški mojster g. Fran Dekval v Florjanski ulici št. 24. G. Dekval, ki s pomočjo svoje skrbne soproge Jerice, še vedno izvršuje svojo obrt je bil vedno navdušen narodnjak in naprednjak ter eden izmed onih stare garde, ki so vedno radi delali za dobro stvar, čeprav niso imeli od tega nobenih posebnih koristi. Zato si je v ljubljanskih meščanskih krogih pridobil tudi splošen ugled in spoštovanje. Vzgojil je v strogo narodnem duhu dva sinova, orožniškega majorja g. Frana Dekvala v Ljubljani in nadučitelja g. Cirila Dekvala v Dvoru pri Žužemberku, kakor tudi hčerko Majdo, ki je poročena na Češkem. G. Dekvalu k njegovi 80letnici iskreno čestitamo ter mu želimo še dolgo vrsto let življenja ob dobrem zdravju in zadovoljstvu v krogu njegove rodbine!

— **Stanovanjske odgovore v Ljubljani.** Stanovanjski oddelek ljubljanskega okrajnega sodišča že od 1. t. m. naravnost bombardirajo s stanovanjskimi odgovori. Vložnih je nad 1200 odgovorov. Oddelek prideluje no uradništvo je z delom preobloženo in mora delati čez ure pozno zvečer, da se morejo odgovori hitro ekspeditirati strankam. V oddelek pa prihajajo tudi najemniki, ki so že prejeli odgovore ter skušajo ugovarjati proti odgovodom.

— **Nadaljevanje prekinjene seje občinskega sveta z dne 7. t. m. se vrši v četrtek, dne 9. februarja 1928 ob šestih zvečer v mestni dvorani.**

— **Pesnik Otona Zupanciča** je proslavilo atensko članstvo s priručno kult. manifestacijo na svoji mladinski čajanki, v beli dvorani Uniona, dne 22. januarja. S poetičnim zanosom je ogovorila našega Turka zbrano mladino in počastila velikega slovenskega genija. Dvočrtna recitacija, pevke in glasbene točke naraščajo so pripomogle k sijaju akromnega nočnega slavlja.

— **Razstava českoslovaške arhitekture.** V drugi polovici meseca februarja se bo vršila v Jakopičevem paviljonu Narodne Galerije v Ljubljani razstava českoslovaške arhitekture. Obsežne priprave so že končane in dan otvoritve bo naknadno objavljen. Razstava, ki bo interesotno nudila mnogo zanimivosti iz modernih smeri stavbe umetnosti, bo trajala samo en mesec.

— **Državni glasbeni konzervatorij v Pragi.** Informacije o študiju na praškem državnem glasbenem konzervatoriju dobe zainteresenti pri konzulatu Českoslovaške republike v Ljubljani na podlagi novega prospekta, ki se nahaja pri tukajšnjem uradu.

— **Udruženje jugosloven. inženjerov in arhitektov** — sekcija Ljubljana vabi na

predavanje, ki se bo vršilo v petek 10. febr. ob 20. v družabnem lokalu na Kongresnem trgu 1 (II. nadstropje). Predaval bo gosp. dr. inž. M. Kasal o »Alkoholizmu in spolnih boleznih« in poudarjal svoja izvajanja s filmom. Dostop je dovoljen samo moškim članom, učiteljskim IV. letnika in drugim odraslim.

— **Il. Zborni atele gospoda Valter Stuzzi** se je preselil iz Domžal v Kamnik — Šutna 41

— **Il. V spomin ge. Katke Jamarjeve** je darovala družina g. Jakoba Kavčiča mesto venca na grob znesek 250 Din Narodni galeriji v Ljubljani. Darovalcu iskrena hvala!

— **Il. Dve zanimivi predavanja** priredi »Geografsko društvo« v Ljubljani. Predaval bo dr. Božo Škerlj, bivši učenec profesorja Jindřicha Matickega na Karlovi univ. v Pragi, in bivši asistent pri prof. Vojtechu Suku na Masarykovi univerzi v Brnu. G. dr. B. Škerlj se je specializiral na študij antropologije in je za doktorsko disertacijo napravil študijo o »Antropologiji Jugoslovancev«, ki je izšla v reviji »Anthropologie« V. 1—2, 1927, Praga. Prvo predavanje »Človeške rase v pojmovanju moderne antropologije« se vrši v petek, 10. t. m. ob 18 uri v balkonski dvorani na univerzi. Drugo predavanje »O rasah v naši državi« pa se vrši teden pozneje istotam in ob istem času. K tema zanimivima predavanjem vabimo k čim večji udeležbi.

— **Il. Atenska mladina se je poklonila** svoji zaslužni predsednici, častni dvorani dami Franji Tavčarjevi, na čajanki v nedeljo 5. t. m. popoldne v beli dvorani Uniona na izredno prijeten način. Jublantsko je nagovorila v izbranih besedah načelnica ga. Iv. Turkova, nekdanja njena sošolka. Navedla je neutrudljivo vztrajno delovanje zaslužne slovenske žene, kateri mora biti hvaležna »Atsi mladina«. Govornici se je slavljena kinstno zahvalila, obujala je spomine na skupno mladost ter se obrnila s priručno besedo do mlajškov. Sestrici Potokarjevi sta v živahnem dialogu izrazili vročo željo otroka, da se pokloni med prvimi svojih dobrotnic, kateri sta nato izročili cvetlični dar, prepleten z belo-modrim trakom. Spontane iskrene ovacije so zadoneli po dvorani. V ljubkem plesu po narodnem napevu sta sestri Bahovec v narodnih nošah z rožmarinom in nagelnom izrazili svoj poklon. Vstale so se še razne sporedne trčke zrelejših mladine, ki je z veseljem razmenjevala zaključila iskreno slavo. Navdušena mladina se je strinja v gost spalir, s cvetjem in zelenjem poslovia od svoje priljubljene in spoštovane predsednice.

— **Il. Gospodarski odsek ljubljanskega Sokola.** Narodni dom vabi vse prijatelje društva, ki so voljni sodelovati na pustni torek na 65. društveni maskeradi »Karnaval v Seviliji«, na sestanek v četrtek dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v društveni odborovi sobi. Pripravljalna dela v polnem teku. Očvovite se v čim večjem številu. Zdravo!

— **Il. Bresplačni vstop na umet. razstavo** planinskih slik, katere je razstavil v Jakopičevem paviljonu g. V. Hodnik, je v petek, soboto in nedeljo. Zato opazujemo vse ljubitelje naših planin, da ne zamude te prilike. Avtor je več slik že prodal, ostale so po zelo ugodnih cenah še na razpolago. V levi sobi je razstavil znani prof. dr. M. Maleš originalne lesoreze naših velikih moč, kateri so tudi še na razpolago po 50 Din. So zelo primerni za okras naših stanovanj, zlasti pa domačih knjižnic. — Razstava je odprta od 10. do 16. ure. V nedeljo 12. t. m. se razstava zaključuje.

— **Il. Zanimanje za II. obrtniški ples Obrtniškega društva v Ljubljani** je vseobče. Ta dan se bodo sešli v prijateljski družbi vsi znanci in tovariši, da se med svojimi stanovskimi kolegi razvedrijo. Pod pokroviteljstvom ge. Agnola in ob sodelovanju poštvovalnih dam se nam obeta neprilijena, prijetna zabava. Zato na veselo svidenje v soboto 11. t. m. v Kazini! 130n

— **Il. Čajanka za sokolski naraščaj.** Mladinski odsek Sokola I. priredi v nedeljo dne 12. februarja od treh popoldne v glavni dvorani na Taboru čajanko za naraščaj. Na vzporedu so telovadni nastopi obeh naraščajskih oddelkov, deklaracije in nagovor, sodeluje tudi domači godbeni orkester. Starše naraščaja, prijatelje in članstvo vabi mladinski odsek k obilni udeležbi. 129n

— **Il. Vreme.** Danes jutraj je pritisnil hud mraz. Vremenska hišica v Zvezi je ob 7. jutraj kazala 4° C pod ničlo, a barometer se rapidno dviga in kaže popoldne 778. — Jutraj do približno 10. dopoldne je ležala nad mestom gosta megla. Pozneje se je megla razpršila in zasijalo je sonce. Popoldne je kazal termometer že 1° C nad ničlo. Zgodnji jutranji sprehaletki so imeli danes izreden užitek. Dočim je bila jutraj Ljubljana zastrta v neprodno meglo, je že takoj pri hotelu Tivoliju in še višje sijalo sonce v vsej svoji lepoti ter se je sprehajalcem nudil lep pogled na planine.

— **Il. Poškodba električnih drogov.** Mestna elektrarna napeljuje električno razsvetljavo po lžanski cesti in postavlja zato smerokve droge. Vodilni monter elektrarne g. Franc Indof je policiji prijavil, da so neznanji ponorčniki izruvali šest je postavljanih drogov. Občina trpi 200 Din škoda.

— **Il. Male tatvine in vlomi.** V Spodnji Šiški stanujoči železničarjevi soprogi Mariji Doberletovi je snoti neznan tat odnesel več mokrrega perila v vrednosti 200 Din. — Poslovodja tobačne tovarne Fran Brate gradi v Langusovi ulici svojo hišico. Sedaj je policiji naznanil, da so neznanji tatovi vlomili v zidarsko barako in odnesli rano zidarsko orodje, last Stavbne družbe. Škoda znaša 900 Din. — Nekd svedrovec je včeraj vdrl v stojnico mesarja Frana Novljana v Šolskem dvorovedu. Odnesel je za 50 Din drobiža in za 60 Din suhega mesa.

— **Il. Drobilž policijske kronike.** Policija je prišla nekega starca - berača, a danes jutraj je detektiv pripeljal na policijo zelo elegantno lahkočivko, ki ima intimne zveze z bogatimi kavaleriji v Ljubljani, Zagrebu in celo tam doli v Beogradu. Prijavljeni sta dve manjši tatvini in dva manjša vloma, kakor tudi roparski napad. Počana je kladno ovadba radi poškodbe tuje lastnine in radi poškodbe javnih naprav. Noč je bila mirna, prijavljen je bil en ponočnjak radi kaljenja nočnega miru. Šest voznikov je prijavljenih radi prestopkov cestnopolicijskega reda.

Iz Celja

— **c. Nov humorističen list v Celju.** Minulo soboto je v Celju izšla prva številka novega humorističnega lista »Čuk na palcu«. Izdaja in urejuje ga Martin Zaveršek. Prva številka se vsebinsko in tudi s karikaturnimi ne odlikuje in je natrpna pustih »vicov«. Mogoče bo vnaprej bolje, ker je pač vsak začetek težak.

— **c. Sokolska plesna šola** priredi v soboto 11. t. m. ob 20. uri zvečer v veliki dvorani svoj zaključni plesni venček.

— **c. Preložen občni zbor.** Zaščita dece je nameravala prirediti v četrtek 9. t. m. svoj občni zbor, kateri pa je vsled gledališke predstave prestavljen na prihodnji četrtek dne 16. februarja ob 8. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma.

— **c. Mestno gledališče.** V četrtek ob 20. uri priredi Dramatično društvo Tolstoevo dramo »Vstajenje«. Igra se bo ponavljala v nedeljo popoldne kot ljudska predstava.

— **c. Gremil trgovcev za mesto Celje** ima v torek 14. t. m. ob 7. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma svoj občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Spomini na maršala Haiga

Hladnokrvnost angleškega maršala je mnogo pripomogla k zmagi zavezniškega orožja. — Haig je imel železne živce.

Te dni je umrl znani angleški maršal Haig, ki je igral v svetovni vojni zelo važno vlogo. O velikem vojskovodnji največje armade, ki jo je kdaj postavila na bojišče Anglija, pripoveduje angleški kapitan L. Hart zanimive spomine iz vojne. Ob izbruhu svetovne vojne je prevzel maršal Haig poveljstvo prvega ekspedicijskega kora angleške vojske, ki je bil poslan v Francijo. Pri prvem spopadu na bojišču pri Monsu je bila Haigova armada potisnjena nazaj, kar je zakrivil generalni štab, ki ni znal voditi vojne operacije tako, da bi omogočil sodelovanje obeh kril. Nastala je zelo nevarna situacija, v kateri se je dobro obnesla Haigova hladnokrvnost.

Med angleškimi in francoskimi poveljstvom na tem bojišču so nastali spori. Sir John French se ni mogel spopadati z generalom Lanrezacom, ki je bil poveljnik te pete francoske armade. Oba poveljnika sta nastopala samostojno in čisto celo povsem ločeno. Nastala bi bila kritična situacija, da ni bilo maršala Haiga. Haigovo posvetovalstvo je imelo popoln uspeh. Ko je peta francoska armada 28. avgusta 1914. ustvila svojo ofenzivo, se je obrnil general Lanrezac k Haigu s prošnjo, naj mu pomaga pri protiofenzivi. Haig je takoj pristal na to. Njegov načrt je pa preprečil sir John French, ki je kljub zahtevam francoskih poveljnikov vztrajal na umiku in pustil Francoze na bojišču same. Haig je imel med vsemi angleškimi poveljniki največ razumevanja za francoske načrte. V bitki na Marini, kjer se je odločila svetovna vojna, so igralo angleške čete važno vlogo, ker so zadrževale Nemce na svoji fronti.

Haig se je izkazal tudi pri junaškem odporu pri Ypru, kjer so se borili zavezniški z Nemci na nož. Na njegovih ramah je počivala vsa teža bitke, kajti Francozi so bili preveč zaposleni na svoji fronti. Z energičnim nastopom je preprečil paniko med angleškimi četami, ko se je raznesla vest, da se je posrečilo nemškimi četam prodrati angleško fronto pri Ghaluveltu. Ko je prevzel Haig vrhovno poveljstvo nad angleško armado po siru Frenchu, je bila njegova prva naloga utrditi pozicije

Ova senzacionalna samomora

Madžarski listi poročajo o dveh nenavadnih samomorih v Budimpešti. V znanem budimpeštanskem hotelu »Győr« se je pred dnevi nastanil 32-letni fin. kontrolor Oskar Einberger. Prispel je zvečer, a drugo jutro so ga našli mrtvega. Pognal si je kroglo v glavo. Motiv obupnega dejanja je bila baže nesrečna ljubezen.

Hotelški uslužbenci so sobo lepo osnažili in očistili in še isti dan je dobil v sobo v najem drug gost. Bil je 35-letni čevljar Aleksander Szylagyi. Tudi n'ega so našli mrtvega. Obesil se je na hladni jermen. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

Fatalni dogodek bo imel pač neprijetne posledice za hotel, katerega se že sedaj ogibajo vsi gosti. Soba, v kateri sta se odigrali obe tragediji, ostane začasno zaprta.

Casanova se poroči

Filmski svet je te dni doživel senzacijo. Ivan Možuhih ali moderni Casanova se je poročil. Kakor bomba je učinkovala ta vest! Možuhih, ki si je s svojim filmom »Casanova« osvojil ves svet, zlasti pa neznani spol, se je torej ujel v zakonsko mrežo. V svoji vili v Berlinu je proslavil te dni zaroko z mlado in ljubko dansko filmsko divo Agnezo Petersen.

Da, Možuhih se kani ženiti. In to v najkrajšem času. Mož, ki je bil napram nežnemu spolu dosedaj zelo hladen in umerjen, ki je igral Casanovo tako naravno, da je bil vsakdo prepričan, da je rojen Don Juan, se je zaljubil čez ušesa.

Danska »Politiken« prinaša o tem prav zanimive podrobnosti. »Sama ne vem, kako je prišlo do zaroke,« je pripovedovala žarečega obraza srečna zarokačenka dopisnica danskega lista. »Saj ni nihče mislil, da se bo Možuhih kdaj oženil. Ali si sploh morete predstavljati, da se Casanova ženi? Kako je prišlo do tega? Poznala sva se že dolgo, toda med nama ni bilo ničesar, kar

bi dalo misliti, da se zaročiva ali poročiva. Bila sva si dobra prijatelja, jaz takorekoč njegova tovarišica, kateri je vse zaupal. Pretekli dne pa mi je predložil listino, ki je bila pisana v ruskem jeziku in zahteval vpričo raznih oseb, da jo podpisem. No in sem podpisala, bolj za šalo in iz radovednosti, a podpisale so se tudi priče. Šele potem sem zvedela, da sem podpisala lastno zaroko.«

Srečna nevesta potuje te dni v Nizzo, kjer bo igrala glavno vlogo Šeherezade v filmu »Tisoč in ena noč«. Možuhin ji je obljubil, da ji pošlje vsako jutro eno brzojavko, vsak dan eno pismo, a vsak večer ji bo iz Berlina telefonski. Nato odpotuje sam v Nizzo, kjer se vrši 12. marca poroka slovitega zvezdnika z dansko filmsko igralko.

Zanimivo je, da je že Možuhih pred letom dni, ko je bival na Danskem, izjavil, da mu Danke vobče ne ugajajo. Sedaj si je pa osmolil peroti ...

Atentat na profesorja

Dunajski prof. Mager je prejel te dni čudno pošiljatev. Zavoj, ki je prispel po pošti, je bil opremljen kot pošiljka radijskih potrebščin. Vseboval je večjo leseno škatlo z raznimi vijaki, žicami in lastnoročnim navodilom, kako je treba pričvrstiti dva vijaka, da prične aparat delovati. Profesor, ki ni vedel kod ne kam z zagoteno pošiljativjo, je pričel z njo manipulirati, presenečen pa je opazil, da se je v škatli stresalo nekako belo zrnje. Previdno je odprl škatlo in odkril v njej cel kilogram smodnika in dve skriti žepni bateriji. Če bi profesor pričvrstil oba vijaka kot je bilo v navodilu, bi nastal kontakt baterij in električna iskra bi vžgala smodnik. Seveda bi strahovita eksplozija profesorja raztrgala na drobne kosce.

Na podlagi pisave je policija kmalu odkrila pošiljatelja peklenjskega stroja v osebi nekega realčana, ki je priznal, da se je hotel profesorja, ki mu je dal dvojko v nemščini in francoščini, osvetiti. Izročili so ga sodišču. Res nadebudni študent, ki obeta postati dober atentator.

Maurice Renard — Albert Jean:

Skrivnostni mrlič

Roman.

Pod plivom neke čudne slutnje, da ne rečem groze, sem storil vse, da ga razvedrim. Skušal sem pripraviti Claudea do tega, da bi mi dovolil pogledati v njegovo dušo. Vse, kar sem mogel spraviti iz njega, je bilo zatiranje, da mi je vdan da me spoštuje in ljubi kakor sin očeta.

— No torej? — sem ga vprašal nekega dne, — kaj je z vami?

— Nič, dragi gospod, vsaj nič novega.

— A... strah?

— Je nekoliko manjši.

— Claude, česa se bojite?

— Vedno istega: neznanega.

— No, a če je vaš strah manjši, se je moralo tudi to neznanost vsaj deloma pojasniti.

— Zares, gospod. Zdej mi je jasno, kam me vodi usoda.

— Zastrahili ste me. Zdi se mi, da delate iz muhe slona. Sicer pa, če se res bojite, bi lahko opustili eksperimentiranje. Ker ste obnovili Richardovo odkritje, bi lahko jaz nadaljeval vaše delo... Ljubše bi mi bilo seveda... toda če ne gre drugače...

— Je že prepozno, gospod.

— Zakaj?

— Ni odgovoril. Ta pogovor mi je ostal v spominu. Bilo je 14. aprila.

Drugi dan ob osmih zjutraj mi je Claude telefoniral.

— Torej danes popoldne. Ali hočete priti ob petih v ulico de Condé? Vse bo pripravljeno.

Točno ob petih sem bil pri njem.

Gospa Cirugue me je sprejela v salonu, ki je pred Claudeovim laboratorijem. Gospa je že precej gluha tako, da je težko govoriti z njo. Sicer pa nisem prišel z namenom govoriti z njo. Vrata laboratorija so ostala tudi po mojem prihodu zaprta in slišal sem, kako se Claude v svoji delavnici pripravlja.

Nalašč sem govoril glasno.

Claude je nedvomno razumel, kaj to pomeni.

— Samo trenutek, — je dejal za vrati.

— Takoj pridem k vam, gospod.

In res so se vrata kmalu odprla in Claude se je pojavil na pragu.

Bil je strašno blede in opotekel se je. Skušal se je nasmejniti, pa ni mogel. Zaprl je vrata laboratorija in stopil k nama.

Njegova mati je prestrašeno vzkliknila:

— Claude! Sinko moj! Kaj ti je? Ah! Saj sem vedela, da si nakopljel s temi poizkusi bolezen!

Sedel je in povsod očel.

— Saj ni nič hudega, mamica, ne boj se... — je zamrmral.

— Ali imaš v omari stekleničico etra? — je vprašala gospa Cirugue.

In obrnila se je, da stopi sama v laboratorij po eter.

Claude jo je prijel za roko, rekoč:

— Ne hodi tja! Ostani tu! Prepovem ti hoditi v laboratorij! Saj ti pravim,

da ni nič hudega. Samo malo truden sem. Kozarec vina, pa bo vse dobro.

Izpil je v dušku dva kozarca vina.

Gledala sva ga in obema je bilo tesno pri srcu. Levo roko je imel obvezano.

— Ali ste se ranili?

— Ne, samo neznatna praska. Po nerodnosti sem se malo vrezal. Sčasoma se že privadam... No, zdaj je že bolje. Pusti naju sama, mamica. Ne, prosim, pusti naju sama.

Njegov glas je bil strog. Zdelo se mi je, da bi ne trpel ugovora. Mati ga je takoj ubogala in odšla iz salona.

Ko sva ostala sama, mi je dejal:

— Hočete videti? Vstopite torej.

In odvedel me je v laboratorij.

Čudovit nered. Toda takoj na prvi pogled me je fasciniralo truplo, ki je ležalo na kanapeju. Kar mrzlo me je stresel.

Niti na misel mi ni prišlo, da bi Claude reproduciral samega sebe. Zato ni čuda, da mi je zaprlo sapo, ko sem zagledal truplo, o katerem bi človek mislil, da je Claudeovo truplo.

Ležal je pred menoj do brade pokrit z namiznim prtom.

Moral sem napeti vse sile, da pomirim razburjene živce. Skušal sem si priklicati v spomin, kaj je radioplastika. Ta mrtvaška glava in obraz s strašnimi sledovi smrti me je pretresel do kosti.

In vi, ki veste, kako rad imam Claudea, boste razumeli, kako mi je bilo pri srcu, ko sem naenkrat zagledal pred seboj njegovo truplo. Instinktivno se mi je ustavil pogled na živem in moral sem napeti vse sile, da se zavem, da Claude v resnici ni umrl. Neka nevidna sila me je gnala, da sem ga objel in pritisnil na svoja prsa kakor rodnega brata. Kar nagledati se ga nisem mogel.

Toda Claude je sprejel ta izliv prijateljskih čustev hladno, morda celo malo ironično.

— Oprostite, — sem dejal v zadregi.

— Moje staro srce je bilo tako gmenjeno, da se nisem mogel premagati. To umetno truplo je najstrašnejša stvar, kar sem jih kdaj videl.

— Sežgano bo še nocoj, — je izjavil Claude apatično. — Pri prvem poizkusu nisem hotel rabiti modela. In neprijetno bi mi bilo, če bi postala moja anatomija, četudi reproducirana, žrtev obdukcijских nožev.

Strinjal sem se z njim. Kljub vsem očitkom, ki sem si jih delal na tistem, se pa nisem mogel otresti silnega dojma. Moč smrti in prijateljstva je tako velika, da me je umetno truplo neprestano mamilo in vzbujalo v meni nepopisno grozo. Truplo je bilo sicer samo kopija, vendar je pa vplivalo name kakor da je pravo. Claude, moj dragi Claude, je ležal tu pred menoj mrtev! Pamet je bila proti razvnetim čustvom brez moči. Protivil sem se grozotni iluziji.

Naenkrat sem se približal truplu in opazil na obrazu neke čudne lise, po-

dobne sledovom udarcev. Kakor blisk mi je šnila v glavo misel na Richarda Ciruguea. Se predem sem odgrnil prt, ki je zakrival dvojnikova prsa, je moja vest obdolžila Claudea Ciruguea strašnega zločina...

Cim sem kljub njegovi nagli kretnji potegnil prt s trupla, je bil Claude Cirugue obsojen...

Ali morete verjeti? Na prsih umetnega trupla je zijala globoka rana. In znova sem videl v spominu Richarda Ciruguea, božjega sovražnika, ki odpira tako prsni koš svojih strahotnih izdelkov, da obudi mrtvo srce in stori nekaj nemogočega.

— Gospod! — je vzkliknil Claude.

Stal sem pred njim in groza me je obšla. Gledal sem ga kakor preiskovalni sodnik, kakor žrtev na sobo v neredu, na vlažna tla, s krvjo oškropljene stene, upognjene medeninaste žice in obvezano roko...

Vse je pričalo o velikih naglici, s katero je potegnil operater svojega dvojnika iz posode. Vse je zbuvalo spomin na ljuto borbo učenjaka s tem lažibitjem, o katerem je mislil, da ga bo mogel oživiti.

Claude, bled kakor njegovo lažitruuplo, mi je gledal naravnost v oči in čakal, kdaj ga prekolnem.

— Tako torej — sem spregovoril naposled, — vi, kristjan, ste izvršili ta zločin!

Molče je povsod glavo. Nadaljeval sem:

— Je-li to mogoče? Claude, dragi moj Claude, za božjo voljo vas prosim, opravičite se! Pojasnite mi...

Tedaj je spregovoril z drhtečim glasom:

— Kaj hočete? Ko sem videl ta stvar, tako podoben meni... ko sem ga videl na robu razpada, se mi je zdelo, da moram sam umreti... Skušal sem ga oživiti, to je res. Skušal sem v prvi vrsti rešiti nekoga, ki je predstavljal mene... in, da povem po pravici — čemu bi skrival to? — vedel sem že vnaprej, da me zaplete to v izkušnjo. Življenje je tako divno. Le pogledajte: rana je krvavela. To je dobro znamenje.

— Claude! — sem vzkliknil ves iz sebe od groze.

— No, ne razburjajte se! — je dejal. — Vse je končano. Zlo je storjeno. Ne brigajte se več za to lutko iz mesa. Ogenj jo uniči v nekaj urah. Napravim drugo truplo in rad bi z vami spregovoril o najfinih načrtih.

Ko sva se vračala v salon, sem dejal:

— Najini načrti? Saj je že vse dogovorjeno.

— Ne, še ni. Kolikor mi je znano, nisva ničesar napisala.

— To veste prav tako dobro kakor jaz, — sem odgovoril začuden nad tako naglim preokretom najinega pogovora.

— No torej, dogovoriva se enkrat za vselej. Uredite mi laboratorij neke v predmestju. Opozorjam vas pa že vnaprej, da hočem imeti popolnoma proste roke.

— Pardon! Vzorce...

— So moji.

— Saj ste mi jih dali!

najboljše, najtrajnejše zato najcenejše!

— Vzamem jih nazaj.

— Claude, dragi moj Claude. Kaj pa mislite! To vendar ne gre!

— Prav nič. Premislil sem si. To je vse.

— Obljubite mi, da se z radiogenezo ne boste več ukvarjali, marveč da se zadovoljite z radioplastiko.

— To je moja stvar.

— Glej no, glej! Vam pa denarja ne dam!

— To me ne bo oviralo. Zdej imam na razpolago sijajen vir dohodkov. Ne smete pozabiti, da omogoči radioplastika bolnikov obdukcijo njihovih trupel tako, da bo v bodoče povsem točna in zanesljiva diagnoza bolezni igrača. A vi, dragi gospod, kaj morete početi vi brez mene? Vaše človekoljubno delo...

— No, pa naj bo. Pristanem kar vnaprej na vaše pogoje.

— Saj so zelo enostavni. Štiri tisoč frankov za vsako umetno truplo pod pogojem, da jih vzamete letno najmanj tisoč. Izdatke za moje študije in laboratorij si lahko odračunate. Toda tudi če pristanete na moje pogoje, ne boste imeli izključne pravice do trupel.

— Kakor želite.

Sanjam! Meša se mi! Zdelo se mi je, da čujem Claudeove besede skozi gosto meglo. Polagoma sem vse razumel in očital sem si, da nisem razumel prej, preden je bilo vsako posredovanje zaman. Pozabila sva, dragi Erik, da je Claude Richardov brat. Brat napol blaznega moža. In da mu je v mnogem zelo podoben, zlasti v zanimanju za kemijo in v neverjetni lastnosti obvladati elemente.

Ko sem poslušal najinega prijatelja, kako mi diktira pogoje pogodbe, se mi je zdelo, da slišim njegovega pokojnega brata, zlatarja, kako govori z menoj o trgovskih zadevah, ali bolje rečeno njegovega pokojnega brata, napol blaznega učenjaka, kako mi ves navdušen razlaga svoje drzne načrte.

Čut odgovornosti me je težil. Kaj se nisem udeležil te katastrofe? Kaj nisem sam pahnol Claudea v prepad? Mar nisem sam kriv, da so se dogodki tako naglo in usodno odigrali? In spomnil sem se dneva, ko se je moj ubogi tajnik obupno branil ter kolebal med mojo željo in strahom. In tedaj se mi je v dno duše zasmilil.

V tistem hipu je prišla vaša sestra Maxence, za njo pa gospa Cirugue, ki je porabila ugodno priliko, da se vrne k svojemu sinu.

Stara dama je takoj vprašala Claudea, kako se počuti. Odgovora ni dobila. Njegova mati in jaz sva bila samo še statista. Niti za hip nisem dvomil o tem, ko sem zvedel to, česar dobra starka ni vedela.

Pri pogledu na vašo sestro sem se takoj prepiral o njeni sokrivdi. Zaman je skušala skriti zadrego. Da me boste prav razumeli, moram omeniti, da je izraz skrivna nekoliko pretiran. Dobil sem vtis, da je Maxence na tistem pripravljala ta dogodek in da jo je prignala h Claudeu radovednost, kakšne so posledice njenega načrta. Opazovati sem jo začel takoj, ko je vstopila. Najprej se mi je zdelo, da skriva pod krinko radovednosti neko čudno bojazn. Opazil sem, da je bila zelo blede. Roka, ki mi jo je podala, se je tresla. Ozrla se je vsa v skrbeh na Claudea. Zdelo se mi je, da ve, kaj se je zgodilo. Kdo ji je povedal, da se ji je želja izpolnila? Kako je mogla vedeti, da njen vpliv ni ostal brez uspeha? Mar je čitala v Claudeovih očeh priznanje, da je začel bogoskrunstvo, katero je sama pripravila? Tega vam ne morem povedati. Toda v tistem hipu sem spoznal, da se bosta kmalu poročila. Videl sem, kako se je Maxence zjasnil obraz in kako je zaljubljeno gledala Claudea. Njena radost je bila tako velika, da se ni mogla premagovati. Ko so se srečale njune roke, se mi je zdelo, da sta se komaj premagala, da bi ne storila več, in da so se njune ustnice zaokrožile v poljub... Vendar je pa ostal Claude strog, nedostopen. V njegovi resnosti je bilo nekaj ledenega, kar me je naenkrat prestrašilo. Spoznal sem strašno apatičnost njegovega brata. Claude je prevzel vse bratove lastnosti. To se mu je poznalo že na obrazu. Maxence ga je res lahko ljubila. Napravila je iz njega novega Richarda s tem, da je položila v Claudeovo dušo kal drznih sanj.

In tako se nisem niti najmanj začudil, ko sta se čez dva dni odločila za poroko. Claude me je obvestil o tem med pogovorom o trgovskih zadevah. Zdej govoriva samo o kupčiji. Deli naju globok prepad, ki ga nikoli ne bo mogoče premostiti. Prepadi, ki je nastal žalibog po moji krivdi.

Kakor veste, bivata mlada zakonca zdaj v Saint-Denisu. Laboratorij so v njuni vili. Claudeove delavnice so se že znatno razširile. A »mojster« ima poleg teh še zasebno delavnico, v katero ne sme nihče. Zdi se, da je vaša sestra srečna. Vse svoje življenje je posvetila možu. Toda on... ah, on!... Kako nam vam opišem tega človeka?... Sicer ga boste pa itak sami videli. Dotlej bom pa molčal o vsem kar mi roji po glavi od onega usodnega dne, o katerem vam pišem.

Predpustno soboto 18. II.

Velika Maskarada Sokola I.

«Ob Jadranski Obali» — Tabor

Naznanjam, da sem ukinil svoj
zobni atelje v Domžalah
ter ga na novo otvoril
v Kamniku, na Šutni 41

Valter Stuzzi

Potrji globoke žalosti naznanjamo
vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem, da nas je zapustila naša nad vse
ljubljena sestra, svakinja teta in se-
strična, gospodična

Marijanca Zorc

dne 8. t. m. po daljšem trpljenju, pre-
videna s tolažili svete vere.

Pogreb nepozabne pokojnice se vr-
ši v petek, dne 10. februarja t. l. ob 4.
uri popoldne iz mrtvaške veže držav.
bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo darovala v
soboto, dne 11. februarja t. l. ob 7. uri
zjutraj v farni cerkvi sv. Jakoba v
Ljubljani.

V Ljubljani, dne 8. febr. 1928.

ŽALUJOČI OSTALI.

Brez posebnega obveščila. Mestni pogrebni zavod.

Spominjajte se Tabora!

Filmska umetnost je dosegla
svoj višek v velefilmu

OB ZORI'

(Sonnenaufgang — Sunrise)

za katerega je glavni nemški režiser Mur-
nau zgradil popolnoma novo velenje, da
se milijoni njegovih prebivalcev, ulice, ce-
ste, parki ob

vzhajajočem solncu

poklonijo dvema nerazdružljivima dušama

moža... **GEORG O' BRIEN** in

žene... **JANET GAYNOR**

Pridel

Jutril

Pridel

ELITNI KINO MATICA.

!! Znižane cene -- Cene znižane !!

Velika izbira: žepnih robcev, rokavic, NOGAVIC FLOR in VOL.
ovratnike, kravate, DIŠEČA MILA. — Kompletne potrebščine za šivilje
krojače, čevljarje in tapetnike. — Vezenin in čipke.

pri **Josip Petelinc, Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika (ob vodi).

Oglejte si zalogo in se boste prepričali!

Razprodaja v Narodni knjigarni

Stritarjeva ulica šte. 2

Poučne in zabavne knjige, šolske knjige, šolske potrebščine, trgovske
knjige, pisarniške potrebščine, razglednice itd.

CENE ZNIZANE ZA 80%.

Buteljke

vinske in bordeaux ter šam-
panjske steklenice 7/10, enkrat
rabljene — naprodaj v vsaki
količini po najzmernejši ceni.
— Adolf Hochstätter, Zagreb.
Skalska ulica 4. 205

Pisalna miza

(Bidermayer), dobro ohranje-
na, za 150 Din in voziček za
bolnika — naprodaj. — Ogleda
se: Stožice št. 79. 228

Resnega znanja

želi uradnik srednjih let z go-
spodično 16—25 let staro. —
Ponudbe pod «Simpatičen/217»
na upravo «Slov. Naroda».

Dvodružinska hiša

nova, z lepim vrtom, pol ure
od Ljubljane ob Dunajski cesti
— naprodaj. Vodovod v hiši.
Priprava tudi za obrtnika. —
Cena 120.000 Din. — Ponudbe
na upravo «Slov. Naroda» pod
«Solčna lega/209».

Znižane cene in največje dvokoles, mo-
torjev, otroških vozičkov

šivalnih strojev, vsako
vrstnih nadomest. delov
pneumatike. Posebni od-
delek za popolno popravo.
emaliranje in ponikanje
dvokoles, otroških vozič-
kov, šivalnih strojev itd.

Prodaja na obroke. — Ceniki franko. «TRIBUNA» F. B. L., to-
varna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska c. 4

Mnogim še ni znano,

da žledčne in črvene bolezni, glavobol, nervozo, po-
manjkanje spanja, slab tek, slabo žilo povzroča slaba
prebava, katero najučinkoviteje odpravi znani eliksir
FIGOL. Prepričajte se tudi vi, da preizkušena zdr-
vilna specialiteta FIGOL eliksir uredi prebavo in Van-
vrne zdravje. FIGOL izdeluje in razporeja po pošti
proti povzetju z navodili uporabe lekarna DR. Z.
SEMELIC, DUBROVNIK 2. — Poskusna steklenica 7
omotom in poštnino 40 Din. Originalni zabojček s 8
steklenicami 105 Din, z 8 steklenicami pa 245 Din.

137-L